

Fer la revolució o guanyar la guerra

OPINIÓ

L'ANY 36 ES DISCUTIA SOBRE SI CALIA FER PRIMER LA REVOLUCIÓ O CENTRAR-SE A GUANYAR LA GUERRA. ES VA DEDICAR MOLTA ENERGIA A FER LA REVOLUCIÓ. I ES VA PERDRE LA GUERRA. ENS SERVEIX AIXÒ PER A ALGUN DEBAT ACTUAL?

Cada dia entenc més -immers com estic en els debats polítics de la Catalunya d'avui- la vella polèmica que m'explicaven els meus parents republicans i catalanistes derrotats el 1939 sobre si calia fer primer la revolució per tal de guanyar després la guerra o si el que convenia més era guanyar la guerra i després ja en parlaríem de si s'havia de fer la revolució. He de dir que els meus interlocutors eren partidaris, quan la polèmica es va produir l'any 1936, de centrar tots els esforços a guanyar la guerra i després, en tot cas, si la majoria estava d'acord, fer la revolució. I que era precisament aquella polèmica, i els seus resultats pràctics, el que els havia fet perdre la guerra.

Els partidaris de fer primer la revolució i després guanyar al guerra venien a dir, i perdonin si no ho explico ben bé amb les seves paraules, que només es podia vèncer l'exèrcit sediciós amb una mobilització popular encapçalada per la classe obrera. I que la classe obrera només es mobilitzaria si entenia que no ho feia tant sols per guanyar la guerra contra els franquistes, sinó per canviar l'ordre social, modificar les seves condicions de vida, fer la revolució en una paraula. Si es feia primer la revolució, les masses obreres sortirien l'endemà sens dubte a defensar-la contra els sediciosos i la victòria seria, llavors, del tot segura.

Els partidaris de guanyar primer la guerra venien a dir que, si la guerra es perdia, no hi hauria cap canvi social possible, que no es podria consolidar cap mena de conquesta revolucionària. Per tant, del que es tractava era en primer lloc de vèncer el sector de l'exèrcit revoltat i després ja en parlaríem, de què s'hauria de fer. Perquè, evidentment, no tots els que volien guanyar la guerra volien també fer la revolució. Si es mobilit-

VICENÇ
VILLATORO

villatorolamolla@hotmail.com

zaven només els sectors revolucionaris, hi hauria molts republicans honestos i convençuts que no s'hi adheririen, i que feien falta també per guanyar la guerra. Perquè per guanyar la guerra no sobrava ningú.

El que em venien a dir els meus amics i parents republicans partidaris de considerar prioritari guanyar la guerra entre tots i plantejar-se només l'endemà les coses que els separaven, és que els fets els havien donat la raó. A partir de juliol es van dedicar a fer la revolució moltes energies, armes i persones que no es van fer servir en el moment clau per l'objectiu prioritari que era guanyar la guerra. La revolució va ser llavors una eclosió de violència a la rereguarda, on va morir molta gent, no tots contraris a la re-

pública (però sí contraris a la revolució). Quan això es va acabar i les energies, les armes i les persones van passar de la rereguarda al front, ja era massa tard: els franquistes s'havien fet forts, havien conquerit espais estratègicament essencials i ja tenien la guerra pràcticament guanyada. I el fervor revolucionari dels primers mesos, a més de sostreure energies que haurien d'haver anat al front, va provocar la divisió dins del món republicà, el decantament a favor dels franquistes de sectors que s'havien llevat republicans el 18 de juliol i que havien canviat de bàndol en sentir-se perseguits, i una mala imatge internacional per a la República que no havia ajudat en res per a la victòria.

Però, sobretot, el que deien els meus amics republicans és que, fent-ho així, ni es va guanyar la guerra ni es va fer cap revolució duradora, sinó que tothom, dins del bàndol republicà, va perdre. Tothom. La revolució va ser una flamarada que no va deixar cap pòsit, perquè si algun en podia restar, el va esborrar la victòria franquista. I la guerra es va perdre. Si s'hagués posat clarament la prioritat de guanyar primer la guerra potser no s'hauria aconseguit, però potser sí. Hi ha un marge raonable per al dubte.

Entenc cada vegada més aquesta vella polèmica perquè em sembla la versió dramàtica i exagerada de polèmiques perfectament actuals. De polèmiques sobre què és prioritari i què hauríem de deixar per l'endemà. Per fortuna, sense cap guerra pel mig. Sense la terrible càrrega dramàtica de la polèmica de llavors. Però el record d'aquella versió extrema ens pot ajudar a entendre les versions menys extremes que ara vivim.

Esriptor